

1. Vyber možnosť, v ktorej sú správne určené všetky slovné druhy (dodrži poradie slov):

Okolo starého mlyna vraj kedysi strašievalo.

1b

- a) predložka, prídavné meno, podstatné meno, častica, príslovka, sloveso
- b) predložka, prídavné meno, podstatné meno, príslovka, príslovka, sloveso
- c) príslovka, prídavné meno, podstatné meno, častica, zámeno, sloveso
- d) príslovka, zámeno, podstatné meno, príslovka, častica, sloveso

2. Vyber možnosť, v ktorej sa nachádzajú iba neplnovýznamové slovné druhy:

1b

- a) domáci, pod, rýchlo, za
- b) len, pretože, hurá, veď
- c) neďaleko, poza, mne, ahoj
- d) ach, predsa, trinásť, nie

3. Vyber možnosť bez gramatickej chyby:

1b

- a) láskavím pohľadom, pestré pávy, mamini bratia, klin
- b) s odvážnymi chlapcami, dravé vlky, sprava, príkro
- c) susedovi bratia, z mamou, visutý most, sťahovaví vtáci
- d) pracovitý človek, rýchli psy, Zuzkin brat, víchrica

4. Vypíš prídavné meno, ktoré nepatrí do radu, svoj výber zdôvodni:

4b

a) **rýchly, odvážny, obilný, láskavý, milý**

nepatrí:....., dôvod:

b) **dedkových, pracovných, krvných, ranných, rastlinných**

nepatrí:....., dôvod:

5. Vyber možnosť, v ktorej sú správne určené gramatické kategórie slovesa

počúvajte

1b

- a) 2. osoba, pl, prítomný čas, podmienovací spôsob, dokonavý vid, jednoduchý tvar
- b) 2. osoba, pl, minulý čas, oznamovací spôsob, dokonavý vid, jednoduchý tvar
- c) 2. osoba, sg, prítomný čas, rozkazovací spôsob, nedokonavý vid, zložený tvar
- d) 2. osoba, pl, prítomný čas, rozkazovací spôsob, nedokonavý vid, jednoduchý tvar

6. Ktorý výrok o vete je pravdivý? **Spod kameňa niečo zasyčalo!** 1b

- a) Vo vete sa nachádza vymedzovacie zámeno.
- b) Predložka sa viaže s akuzatívom.
- c) Vo vete dochádza k spodobovaniu.
- d) Veta je rozkazovacia.

7. Vyber možnosť so sloh. útvarmi, v ktorých sa uplatňuje opisný slohový postup: 1b

- a) opis pracovnej činnosti, charakteristika, umelecký opis
- b) úradný list, povest', súkromný list
- c) referát, výklad, diskusný príspevok
- d) pozvánka, inzerát, správa

8. Ktorá veta je typická pre umelecký štýl? 1b

- a) Vážení čitatelia, je tu marec – mesiac knihy... Spomínate si na svoju obľúbenú rozprávkovú knižku?
- b) Milí žiaci, srdečne vás vítam na rozlúčkovom posedení.
- c) Lístie nebotyčných stromov tichučko šumí.
- d) P. O. Hviezdoslav - predstaviteľ slovenského realizmu - pôsobil ako básnik, prozaik, dramatik a prekladateľ. Svojimi básnickými skladbami si vyslúžil prívlastok „básnik krásy, múdrosti a mravnosti“.

9. Vyber možnosť, v ktorej sú správne určené vetné členy (dodrž poradie):

Opatrne sa dotkol konárov rozkvitnutej čerešne.

1b

- a) vyjadrený podmet, príslovkové určenie spôsobu, slovesný prísudok, nepriamy predmet, nezhodný prívlastok, zhodný prívlastok,
- b) nevyjadrený podmet, príslovkové určenie spôsobu, menný prísudok, príslovkové určenie miesta, zhodný prívlastok, nezhodný prívlastok,
- c) nevyjadrený podmet, príslovkové určenie spôsobu, slovesný prísudok, nepriamy predmet, zhodný prívlastok, nezhodný prívlastok,
- d) nevyjadrený podmet, zhodný prívlastok, slovesný prísudok, príslovkové určenie miesta, zhodný prívlastok, nezhodný prívlastok,

10. Vypíš z vety Opatrne sa dotkol konárov rozkvitnutej čerešne. 2b

prisudzovací sklad:,

jeden určovací sklad:

11. Urč typ rýmu nasledujúcej básne a napíš jeho schému. 2b

Hora hučí, dáždik rosí;

a na dvere klope ktosi:

„Neznám, ako cez tú vodu,

niet lavičky ani brodu!“

Vyšla Evka, pokázala:

Tu, hľa! v kroví lávka malá!

A pán jej dá peniaz zlatý:

„Budeš na mňa pamätati.“ —

rým:, schéma:

12. Vyber možnosť, v ktorej sú správne určené básnické prostriedky (dodrži poradie): 1b

hora hučí, peniaz zlatý, dáždik, dievča ako ruža

- a) metafora, epiteton, zdrobnenina, symbol,
- b) personifikácia, epiteton, zdrobnenina, prirovnanie
- c) personifikácia, metafora, zdrobnenina, symbol
- d) metafora, personifikácia, zdrobnenia, prirovnanie

13. Vyber možnosť, v ktorej je správne spojený literárny druh a literárny žáner: 1b

- a) dráma – óda
- b) lyrika – sonet
- c) epika – komédia
- d) lyrika - povesť

Úlohy 14.-18. sa viažu na nasledovný text:

Aj piesok má talent!

Maľovanie a tvorba kresieb pomocou piesku siaha do dávnej minulosti. Piesok však využíva aj **moderné** umenie – piesková animácia. Umelci predvádzajú diela na podsvietenom stole, na ktorý si prstami pridávajú alebo uberajú vrstvy piesku. Maľovanie príbehov sa sníma kamerou a prenáša na plátno. Svet obletelo fascinujúce video s pieskovou animáciou víťazky ukrajinskej verzie talentovej súťaže Xénie Simonovej. Pomocou zrníek piesku vyrozprávala dojemný príbeh o 2. svetovej **vojne**.

(Zdroj: Krajčovičová, J: Pravopisné cvičenia zo SJL pre 9. roč. ZŠ)

14. Zakrúžkuj dva výroky, ktoré vyplývajú z textu:

2 b

- a. Xénia Simonová maľovala na plátno.
- b. Piesková animácia patrí k modernému umeniu.
- c. Víťazka ukrajinskej verzie súťaže sa inšpirovala 2. svetovou vojnou.
- d. Skutočné príbehy sa snímajú kamerou.
- e. Súťaže v tvorbe pieskových kresieb existujú oddávna.

15. Zvýraznené slová z textu nahraď 1 synonymom a 1 antonymom:

4b

	synonymum	antonymum
moderné		
vojna		

16. Správne napíš názov štátu, z ktorého pochádza Simonová a jej národnosť (podstatné meno):

2b

- a) názov štátu:
- b) národnosť:

17. Vyhľadaj v texte príklad na:

6b

- a) podstatné meno podľa vzoru vysvedčenie:
- b) akostné prídavné meno:
- c) dve slovesá s predponou:
- d) personifikáciu:
- e) epiteton:
- f) internacionalizmus

Úlohy 18.-20. sa viažu na nasledovný text:

Pravekí ľudia nepoznali príčiny prírodných javov. Nevedeli sa pred nimi brániť, boli bezmocní. Smrť člena rodu pociťovali ako nešťastie. Mohol byť pre nich skúseným či budúcim lovcom, znalcom liečivých bylín alebo láskavou mamou. Preto sa o svojich mŕtvych starali. Do hrobov im dávali obľúbené či cenné predmety. Tieto nájdené milodary svedčia o zručnosti ľudí. Zároveň sú dôležitým prameňom poznania o najstarších dejinách ľudstva. Úcta k zvieratám, k prírode, úcta k matke a k mŕtvym sa stala rodovou obyczajou a udržiavala sa z pokolenia na pokolenie.

Výklad učiteľa sme sledovali so záujmom. Hovoril, že dejiny sú učiteľkou života.

18. Charakterizuj pravekých ľudí, uveď aspoň tri vlastnosti. 2b

.....

19. Podčiarknutú vetu zmeň na priamu reč a uvádzaciu vetu. 2b

.....

20. Vyhľadaj v texte príklad na: 4 b

a) vybrané alebo odvodené slovo:

b) vokalizovanú predložku spolu so slovom, na ktoré sa vzťahuje:

c) ukazovacie zámeno:

d) podstatné meno podľa vzoru kosť: